

Kære POV-læser - har du mulighed for at støtte os?

POV er et uafhængigt non-profit medie, der er åbent for alle og støttet af vores læsere.

Vi vil ikke lukke vores indhold inde bag en betalingsmur.

Hvis du har mulighed for at støtte POV med et fast månedligt beløb, kan du hjælpe os med fortsat at udkomme.

Det kan du nemt og direkte med Visa eller Mastercard ved at klikke her:

50 kr./md.

100 kr./md.

☰ Menu

POV. INTERNATIONAL

NYE STEMME, SYNSPUNKTER OG JOURNALISTIK - ONLINE HVER DAG - UGEBREV HVER FREDAG

Ny Peter Øvig-bog tager for meget af hovedstolen

af Lauritz Korfix Schultz

Publiceret 09/05/2019 i Bøger/Kultur

BOG // ANMELDELSE – Problemet med Peter Øvigs nye bog, *Min mor var besat*, er, at forfatteren selv bliver besat af sin egen depression, som tildeles ikke så lidt spalteplads. Værket lover et stykke danmarkshistorie, men skildrer i højere grad

en forfatters vrede mod sin afdøde moder, og selvom Øvigs sigte selverklæret er “dokumentarisk” bliver man som læser i tvivl om skillelinjerne mellem fakta og forfatterens følelser.

Peter Øvig Knudsen har de seneste næsten 30 år skrevet om danmarkshistoriens bagsider. Nu har forfatteren kastet sig over sit eget og moderen Ellen Knudsens liv, der var fuld af depressioner. Moderens psykiske ustabilitet har forståeligt nok sat sig tunge spor i Øvig, og det betød, at han undervejs i skrivningen selv udviklede en depression, hvad han normalvis gør, når han er mellem to bogprocesser.

Genreforvirring

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker.
[Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

Men hvor disse forfattere gemmer sig under autofiktionens eller den performative biografismes faner (kært barn har mange navne!), fremtræder Øvigs værk ikke under genrebetegnelsen roman eller erindringsroman. Den kontrakt, der normalvis skabes mellem læser og forfatter, eksisterer altså på problematisk vis ikke, når læsningen af *Min mor var besat* påbegyndes.

“

Øvig er ikke den første, der forsøger at gennemgå en renselsesproces ved at skrive om alle de negative spor, forholdet til forældre trækker. Leonora Christina Skov, Kim Leine og Karl Ove Knausgård er blot et par eksempler på forfattere, der bruger flittigt fra deres eget liv, og tordner mod mødre og fædre, der har dæmoniseret og trynet dem.

Det forsøger Øvig ellers at ændre på ved at hævde, at han er gået nøgternt og dokumentarisk til værks. En nøgtern og saglig undersøgelse synes dog højst tvivlsom, da han ikke selv er på behørig følelsesmæssig afstand af sin afdøde moder – en dokumentarisk bog må naturligvis godt være skrevet i dramatisk præsens iscenesat med et klart narrativ og have fiktionskoder, men er også forpligtet på at formidle fakta. Vreden og de følelsesmæssige bånd til den afdøde

moder rejser flere spørgsmål, der sår tvivl om fakta: Kan det virkelig passe, at han ordret kan huske, hvad han har ført af samtaler som 10-årig? Og hvordan er Øvig den rigtige til at vurdere, at hans depressioner ikke var så smertefulde, som det var tilfældet for moderen?

Selv skriver han: "Psykiateren uddybede ikke, hvad frygten for at være alene hjemme med os nærmere indebar. Var det blot frygten for det uoverkommelige i at tage sig af mig og Mette (Øvigs søster, red.)? Eller frygtede min mor også at gøre os ondt ...?" Bogen er rig på sådanne fortolkninger og giver en fortælling, der kredser om mistænkeliggørelse, som ikke er en dokumentarisk beretning værdig, men mere minder om det den ikke vil være – autofiktion.

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker.
[Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

dokumentariske ambitioner står i kontrast til Øvigs reaktion på, at moderen er død: "Monsteret er dødt! monsteret er dødt, monsteret er dødt...!" som han lettet råber, mens han danser krigsdans på et hotelværelse.

“

De nøgterne og dokumentariske ambitioner står i kontrast til Øvigs reaktion på, at moderen er død: "Monsteret er dødt! monsteret er dødt, monsteret er dødt...!" som han lettet råber, mens han danser krigsdans på et hotelværelse.

Problemet er altså, at Øvig tager for meget af hovedstolen. Han er for involveret følelsesmæssigt både i forhold til egen barndom og i dag til, at det kan blive en dokumentarisk beretning, man tør stole på, selv om uddrag fra moderens lægejournaler gennemsyrrer kapitlerne, og selv om store dele af bogen er bygget dokumentarisk op med vidner til Ellen Knudsens liv, som Øvig har interviewet. I den henseende er det vigtigt at have in mente, at vidnerne netop er vidner, og kan have interesse i at fremstå i et særligt lys, da de fortsat er i live.

Forfatterens egne depressioner fylder for meget

Bogen handler ikke kun om moderens psykiske ustabilitet, men kommer også i alt for høj grad til at handle om Øvigs egne depressioner, som han indser, at han bliver nødt til at kalde ved navn, og som han sirligt skriver om, mens læseren bliver gjort bevidst om, hvordan det har været at skrive de første kapitler.

Problemet med det afsnit er, at det slet ikke forholder sig til, om Øvig udvikler depressioner, fordi hans moder gjorde det. Ad den vej skildrer bogen to forskellige historier, som ikke mødes i tilstrækkelig grad. Det får bogen til at sætte sig mellem to stole.

Desperationen over sin egen depression overmander læseren, da Øvig opsøger en synsk kvinde, der kan fortælle ham, hvorfor han er deprimeret. Det gør fortælleren særdeles utroværdig. Til gengæld synes

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker. [Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

“

Bogens temaer er dog vigtig at få kastet lys over; depressioner er snart sagt allemandseje, mange voksne begår den fejl at gøre børn til voksne, facader opretholdes for at få det hele til at se pænt ud, og usund voksenkontakt forfølger mennesker gennem hele livet. På den baggrund er Øvigs erfaringer mange steder lærende læsning.

Bogens temaer er dog vigtige at få kastet lys over; depressioner er snart sagt allemandseje, mange voksne begår den fejl at gøre børn til voksne, facader opretholdes for at få det hele til at se pænt ud, og usund voksenkontakt forfølger mennesker gennem hele livet.

På den baggrund er Øvigs erfaringer mange steder lærende læsning, men som værk fungerer bogen ikke. Hvis jeg vil blive klogere på depressionens DNA, foretrækker jeg at læse Karl Ove Knausgård eller Tove Ditlevsens autobiografiske prosa.

Bogen lover et stykke danmarkshistorie. Det får vi delvist fra det detaljerede billede af, hvordan det var at være kvinde i årtierne efter 2. Verdenskrig, men *Min mor var besat* er sit fokus i langt højere grad en indigneret beretning fra en vred mand, der aldrig har tilgivet sin mor, og ikke turde fortælle hende, det stod galt fat, da han, mens hun levede, havde muligheden.

Peter Øvig – Min mor var besat.
320 sider. 299,95 kr.
Udkom d. 8. maj på forlaget Gyldendal

Foto: Gyldendal

FACEBOOK

TWITTER

LINKEDIN

PINTEREST

TAGS:

PETER ØVIG KNUDSEN

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker.
[Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

Årets Bog – POV's skribenter anbefaler

LAURITZ KORFIX SCHULTZ

SENESTE ARTIKLER

Lauritz Korfix Schultz, født 1989. Er
cand.mag. i dansk og historie og arbejder som
gymnasielærer og freelancejournalist.

Kan du lide hvad du læser? Så støt Lauritz'
skrivekløe på Mobile Pay 60691117.

S T Ø T P O V

POV har ikke nogen betalingsmur, men vi har brug for støtte fra vores læsere.

Støt POV som abonnent